

شورای عالی حوزه علمیه قم

مرکز مدیریت حوزه های علمیه خاوران

حوزه علمیه الزهرا (س)

شهرستان خرمید

عنوان : تأثیر ادعیه ماه مبارک رمضان در خودسازی

استاد راهنما : سرکار خانم رنجبر

پژوهشگران : مریم موسوی

الهام قاندي

فاطمه اسفندياري

فاطمه کریمی

زهرة صادقی

زمستان ۱۳۹۷

خودسازی در ماه رمضان یعنی تهذیب اخلاق و خود را برای کاری آماده ساختن ، لذا انسان چون در این جهان پر از غرور زندگی میکند باعث می شود که جان او دچار آلودگی و تیرگی شود .

خداوند برای تطهیر روحی و جسمی انسان از آلودگی ها روزه را مقرر کرده است که اگر فرد مسلمان روزه را به همراه دعا که در این ماه عزیز در شب های قدر می باشد به خوبی درک کند مواهب تربیتی و جسمی و روحی بسیار زیادی بر فرد می گذارد و مسیر زندگی او به سمت تعالی شدن سوق داده می شود .

کلید واژه : رمضان ، قدر ، خودسازی .

Contents

۱	مقدمه
۲	فصل اول: کلیات و مفهوم شناسی
۲	گفتار اول: مباحث مقدماتی
۳	۱- تعریف و تبیین موضوع
۳	۲- اهمیت و ضرورت تحقیق
۴	۳- اهداف و فوائد تحقیق
۴	۴- پیشینه تحقیق
۴	الف) پیشینه پژوهشی
۴	ب) پیشینه تاریخی
۵	۵- روش تحقیق
۵	۶- محدودیت ها، مشکلات و موانع تحقیق
۵	۷- سوالات تحقیق
۵	سوال اصلی: تأثیر ادعیه ماه مبارک رمضان در خودسازی
۵	سوالات فرعی:
۶	گفتار دوم: مفهوم شناسی
۶	معنی لغوی و اصطلاحی استجابت
۶	معنای لغوی و اصطلاحی قدر
۷	معنی لغوی و اصطلاحی رمضان
۷	معنی لغوی و اصطلاحی خودسازی:
۷	معنی لغوی و اصطلاحی دعا :
۹	فصل دوم: تأثیر ادعیه ماه مبارک رمضان در خودسازی
۹	گفتار اول: عوامل استجابت دعا در شب قدر
۱۰	اول : ایمان به خدا و اینکه باور داشته باشیم که همه امور به دست اوست
۱۰	دوم : حسن ظن و اعتماد به خداوند
۱۱	سوم : حضور قلب
۱۱	چهارم : توسل به اهل بیت(ع)
۱۲	پنجم : تکرار و پافشاری در دعا
۱۳	ششم : صلوات
۱۳	هفتم : دل شکستگی و منقلب شدن و گریه در موقع دعا
۱۴	هشتم : توجه به زمان استجابت دعا
۱۷	نهم : توجه به مکان های استجابت دعا
۱۸	دهم : صدقه
۱۸	یازدهم : دعای دسته جمعی
۱۸	دوازدهم : دعا برای دیگران
۱۹	سیزدهم : دعای پدر و مادر
۱۹	چهاردهم : استغفار و اقرار به گناه

۲۰	گفتار دوم: موانع استجاب دعا در شب قدر
۲۱	اول : تناسب نداشتن انواع گوناگون دعا ، با حالات دعا کننده
۲۲	دوم : بجا نیاموردن ثنای خداوند پیش از درخواست حواج
۲۲	سوم : میل زیاد به دعای آشکار و در حضور مردم نسبت به دعای پنهانی
۲۳	چهارم : مبرا نبودن از مظالم بندگان در حال دعا
۲۳	پنجم : معذور دانستن ظالم در ظلم خود
۲۳	ششم : جبار و سرکش بودن دعا کننده
۲۴	هفتم : از مهمترین موانع استجاب دعا در شب قدر می توان به صفات زشت اخلاقی ، مخالفت کردن با
۲۴	هشتم : دعا نکردن با قلب پاک و نیت صادق
۲۵	نهم : در نظر نداشتن مقصود خداوند متعال از دعا و مقدم نداشتن آن بر خواست خود
۲۵	دهم : از دیگر موانع استجاب دعا در شب قدر این است که دعا کننده با آلات موسیقی یا آلات قمار
۲۵	یازدهم : دعا کردن پیرامون قطع ارتباط با خویشاوندی که قطع آن جایز نیست
۲۵	دوازدهم : نداشتن انگشتی عقیق
۲۶	سیزدهم : نداشتن انگشتی نقره با نگین فیروزه
۲۶	چهاردهم : پاکیزه نکردن خوراک و پرهیز نکردن از حرام خواری
۲۶	پانزدهم : نفرین کردن به دوست
۲۶	شانزدهم : ترک کردن امر به معروف و نهی از منکر
۲۷	هفدهم : غفلت و اشتغال داشتن به امور بیهوده
۲۷	هجدهم : نداشتن حضور قلب و تمایل داشتن به دنیا
۲۸	نوزدهم : عدم معرفت و درک صحیح از خدا یکی از مهمترین موانع استجاب دعا است که انسان باید
۲۸	بیستم : توبه نکردن از گناهان و صلاح و صدق نداشتن در حال دعا
۲۹	بیست و یکم : پرهیز نکردن دعا کننده از گناه بعد از دعا
۳۰	بیست و دوم : سبک شمردن نماز
۳۰	بیست و سوم : یکی دیگر از موانع استجاب دعا در شب قدر خالص نبودن دعا است به عبارت دیگر
۳۰	بیست و چهارم : دعا نکردن پدر و مادر
۳۱	بیست و پنجم : نافرمانی از پدر و مادر و آزردهن آنها
۳۱	بیست و ششم : منافات داشتن دعا با حکمت الهی
۳۱	بیست و هفتم : عدم مصلحت دعا کننده
۳۲	فصل سوم:
۳۲	عوامل خودسازی در شب های قدر
۳۲	گفتار اول: تقویت صفات اخلاقی
۳۳	اول : خودشناسی
۳۷	دوم : توبه
۳۸	سوم : استغفار « دعای مؤکد ماه مبارک رمضان
۳۹	چهارم : نماز
۴۱	پنجم : تلاوت قرآن
۴۲	ششم : دعا

نتیجه گیری

همان طور که بیان شد آنچه در باب آثار حیات بخش تأثیر دعا در خودسازی با توجه به شب های قدر وجود دارد هر انسانی را از عالم خاکی به عالم افلاکی هدایت میکند و باعث ایجاد رضایت خداوند از بنده می شود و به دنبال آثار دنیوی و اخروی که دارد چنان آرامشی را برای فرد به ارمغان می آورد . که نقش مهمی در انسان سازی و تهذیب نفس می شود و در کنار آن سبب تهذیب جامعه ، سلامت جسم و روح مردم و از بیت رفتن شکاف طبقاتی می شود و نتیجه ای که ما از این تحقیق می گیریم این است که دعا تأثیر مستقیمی بر خودسازی و پرورش روح و جسم انسان دارد .

فهرست منابع و مآخذ

۱. ادب حضور ، جمال سالکان ، چ ۲ ، قم ، دفتر انتشارات انصاری ، ۱۳۸۴ ، ص ۸۵ .
۲. بحارالانوار ، ج ۹۳ ، ص ۳۶۰
۳. پایگاه اطلاع رسانی حوزه ، ۱۳۸۹
۴. تبلیغ در رمضان ، جمعی از نویسندگان مجله مبلغان ، ص ۶۸
۵. چشمه در بستر ، مسعود پور سید آقایی ، ص ۴۵۰
۶. درسنامه نهج البلاغه ، محمد نظری ، ج ۱ و ۲ ، چ ۱ ، قم ، دارالعلم ، ۱۳۹۶ ، ص ۲۵۰ .
۷. محدثی، جواد، دعا‌های قرآن، ص ۱۶
۸. مناجات منتظران ، محمد بنی هاشمی ، ص ۱۳۶
۹. معین ، محمد ، فرهنگ معین ، ص ۱۹۴۵ .
۱۰. طباطبایی ، محمدحسین ، تفسیر المیزان ، ج ۲۰ ، چ ۹ .
۱۱. احمد، ناصر ،المعجم ، بی چا ، بیروت ، مؤسسه تاریخ ادبی ، ص ۲۴۷ .
۱۲. محمدی ری شهری ، محمد ، مراقبات ماه رمضان ، چ ۳ ، دارالحديث ، ۱۳۸۴ ، ص ۱۵ .
۱۳. بهشتی . محمد، فرهنگ صبا ، ، ۱۳۷۰ ، انتشارات صبا .
۱۴. شیرازی ، ناصر مکارم ،تفسیر نمونه
۱۵. ضیا آبادی ، سید محمد ، فصل شکوفایی انسان در پرتو قرآن ماه رمضان ، چ ۲ ، ۱۳۸۸

۱۶. گروه مؤلفان، پرسش و پاسخ های دانشجویی ویژه ماه مبارک رمضان، چ ۱۰، ۱۳۸۹

۱۷ <https://www.isna.ir/news>.

۱۸. <https://hawzah.net/fa>، مجله پاسدار اسلام، آبان ۱۳۸۴، شماره ۲۸۷، «دوری و پرهیز از

گناه

۱۹. امینایی سعید و دیگران، درسنامه ی فهم زبان قران، ج ۲، چاپ اول، قم، نشر هاجر، ۱۳۹۷.

۲۰. تحریری محمد باقر، اخلاق بندگی، چاپ اول، قم، نشر هاجر، ۱۳۹۶.

۲۱. تهرانی مجتبی، همه چیز درباره دعا، ج اول، بی جا، ۱۳۸۹.

۲۲. خمینی سید روح الله، شرح چهل حدیث، چاپ ۳۷، تهران، موسسه تنظیم و نشر آثار امام

خمینی (ره)، ۱۳۸۵.

۲۳. فرحزاد حبیب الله، دعا و اسرار اجابت، قم، نشر عطش، ۱۳۹۳.

۲۴. ملکیان حسن، آثار و فضائل صلوات، چاپ اول، تهران، نشر یاد عارف، ۱۳۸۵، ۲۵، نورالثقلین، ج ۵، ص

۱۳۲، ح ۵۹.

۲۶. سایت اندیشه، برگرفته از مقاله «صفات سلبيه»، تاریخ بازیابی: ۱۳۹۵/۲/۷.

۲۷. سبحانی، آیت الله جعفر، سیمای عقاید شیعه، ۱۳۸۶، ص ۶۵.

۲۸. المقنعة تألیف فخر الشیعة أبی عبد الله محمد بن محمد بن النعمان العکبری البغدادی الملقب بالشیخ

المفید رحمه الله، مؤسسه نشر الإسلامی، قم، ج ۱، ص ۳۰۸.

۲۹. بحار الانوار (ط-بیروت) ج ۹۳، ص ۳۴۰ - فضایل الاشهر الثلاثة ص ۹۵.

۳۰. رواه المجلسی فی بحار الأنوار الجزء ۹۶ ص ۳۴۰ من الطبعة الحديثة عن کتاب فضائل الأشهر

الثلاثة.

۳۱. وسائل الشیعه، ج ۷، ص ۲۲۰

۳۲. انصاریان، حسین، دیار عاشقان: تفسیر جامع صحیفه سجادیه، ج ۱، خطبه ۴۵، تهران: پیام آزادی،

۱۳۷۳ ش.

۳۳. مجلسی. محمدباقر، بحار الأنوار، (بیروت، مؤسسه الوفاء، ۱۴۰۴ هـ. ق). ج ۹۳، ص ۳۵۶ - ۳۵۸.

۳۴. پایگاه احادیث نور، جامع الاحادیث، الکافی، الجزء الرابع < کِتَابُ الصَّیَّام > بَابُ اَدَبِ الصَّائِمِ، ج

۴، ص ۸۸

۳۵. شیخ صدوق عیون اخبار الرضا علیه السلام ج ۱، ص ۲۳۰ و اربعین شیخ بهائی ص ۱۶۲

۳۶. وجدانی، مصطفی، سرگذشت‌های ویژه از زندگی حضرت امام خمینی (ره)، (انتشارات پیام آزادی،

۱۳۶۲ هـ. ش)، ج ۲، ص ۵۲ - ۵۳.

۳۷. درمحضر عارفان، پیشین، ص ۱۸۶.

۳۸. هزار و یک نکته، آیه الله حسن زاده آملی، (مرکز نشر فرهنگ رجاء، ۱۳۶۵ هـ. ش)، ص ۶۲۱

۳۹. زادالمعاد؛ ص ۲۱۴ - ۲۲۰ / بلدالامین؛ ص ۲۱۹؛ دعاها همراه با ذکر ثواب ها آمده است.

۴۰. کامل الزیارات، باب ۱۰۸، صفحه ۳۳۰، حدیث ۷

۴۱. کافی، جلد ۴، ص ۱۶۰، ح ۱

۴۲. مفاتیح الجنان، اعمال شب های دهه آخر ماه رمضان.

٤٣. کلیات مفاتیح نوین ؛ ص ٧٩٦.

٤٤. اقبال، ص ١٩٩.

٤٥. در محضر عارفان، واصف، بادکوبه‌ای، (قم، مؤسسه فرهنگی - انتشاراتی پارسایان، ١٣٧٧، هـ.

. ش)، ص ١٤٥: ٧٩٧

٤٦. ارشاد القلوب، ج ١، ص ١٩١

٤٧. ثواب الاعمال، ص ٤٢

٤٨. حرّ عاملی، محمد بن حسن، وسائل الشیعه، قم، آل البيت، ١٤١٤ق. ج ٧ ص ٢٥٦، ح ٢)

٤٩. (تفسیر نور، محسن قرائتی، تفسیر سوره قدر)

٥٠. وسائل الشیعه ج : ١٠ ص : ٣١٤

٥١. نهج البلاغه ، ن ٣١، ص ٩٣٩

٥٢. بحار الأنوار، محمدباقر مجلسی، (بیروت، مؤسسه الوفاء، ١٤٠٤ هـ. ق). ج ٧٤. ص ١٠٥

٥٣. مشکاه الأنوار فی غرر الأخبار، ج ١، ص ٣٥

٥٤. شیخ صدوق عیون اخبار الرضا علیه السلام ج ١، ص ٢٣٠ و اربعین شیخ بهائی ص ١٦٢.